

Konferencja: czego uczą nas postawy sędziów i adwokatów w ostatnim stuleciu?

„Sędziowie i adwokaci w służbie Niepodległej. Postawy wobec władzy 1918 - 2018. Czy historia może nas czegoś nauczyć” to temat konferencji, jaka odbyła się 7 grudnia w Warszawie. Konferencję otworzyli prof. Małgorzata Gersdorf, Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego oraz adw. Jacek Trela, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

Prof. Gersdorf powiedziała, że ta konferencja jest ważna dla obu środowisk – sędziowskiego i adwokackiego. Podziękowała za współpracę tych środowisk, która jest konieczna w ekstraordynaryjnych czasach. Zaznaczyła, jak bardzo sędziowie doceniają pomoc i obronę ze strony adwokatów podczas wszczynanych postępowań dyscyplinarnych. Przypomniała także, że Sąd Najwyższy powstał w 1917 r. dzięki zaangażowaniu adwokatów. Zawsze opowiadali się oni za niezależnością i niezawisłością - podstawą praworządności.

Adw. Jacek Trela, prezes NRA, powiedział, że wspólne otwieranie konferencji przez przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości i adwokatury, to symbol dzisiejszych, trudnych czasów, które wymagają takiego współdziałania. Jego zdaniem, już na początku można odpowiedzieć twierdząco na postawione w tytule dyskusji pytanie. Przypomniał, że zarówno Sąd Najwyższy, który świętował stulecie w 2017 r., jak i Adwokatura, obchodząca jubileusz 100-lecia w bieżącym roku, wyciągnęli wnioski z historii i dlatego potrafią współpracować. Mimo podejrzeń o stronnictwo i dbanie o własne interesy, podejmują walkę w obronie demokracji. To konieczne w sytuacji, gdy zanika trójpodział władzy w Polsce, gdy doszło do zacierania się granic między władzą ustawodawczą i wykonawczą. Niezależność władzy sądowniczej jest obecnie ostoją demokracji.

Prezes NRA wskazywał na sytuację w parlamencie, gdzie coraz częściej projekty ustaw składane są jako projekty poselskie, by uniknąć konsultacji. Opozycja nie ma praktycznie prawa głosu, ustawy są uchwalane bez dyskusji, rekordem było przyjęcie ustawy w 3 godziny i 47 minut. Pewnego rodzaju kwintesencją współczesnej sytuacji – mówił adw. Trela - jest połączenie w jednej osobie funkcji ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego i posła na Sejm.

Dlatego sędziowie walczą o niezależność sądów i niezawisłość sędziowską, a adwokaci żarliwie ich wspierają.

Adw. Trela przywołał postać adwokata a później sędziego Aleksandra Mogilnickiego, który w okresie dwudziestolecia międzywojennego był prezesem izby karnej Sądu Najwyższego – zmuszono go do rezygnacji w 1929 roku. Adwokatura wydała jego wspomnienia z tamtego okresu. Pisał on, że niezależność sądownictwa istnieje nie wtedy, gdy gwarantują to ustawy, lecz kiedy zachodzi cały układ warunków, w których pracuje sędzia – gdy niczego się on od rządu nie spodziewa ani nie obawia i gdy może wydawać wyroki bez osobistego ryzyka, lecz tak, jak mu nakazuje ustawa i sumienie.

Prezes NRA podkreślał, że Adwokatura stoi na stanowisku, że nie do zaakceptowania jest prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec sędziów wydających wyroki, które nie podobają się władzy, wobec sędziów, którzy wypowiadali się publicznie, krytycznie o zmianach w wymiarze sprawiedliwości czy wobec tych, którzy prowadzili działania edukacyjne dla młodzieży i społeczeństwa o Konstytucji RP. Jego zdaniem, trzeba o tym głośno, krytycznie mówić i przeciwko temu protestować.

Adw. Jacek Trela poinformował też, że był w tym tygodniu na spotkaniu w Berlinie z przedstawicielami Adwokatury niemieckiej i berlińskiej. I choć adwokaci niemieccy orientują się co do sytuacji sądownictwa w Polsce, byli ogromnie zdziwieni słuchając o postępowaniach dyscyplinarnych wobec polskich sędziów. A jest ich tak wiele, że ich spis zajmuje osiemnaście stron maszynopisu.

- Chcę, by sędziowie usłyszeli, że adwokaci wiedzą o tych postępowaniach dyscyplinarnych, że monitorujemy to zjawisko i nie pozwolimy, by sędziom działa się krzywda za działania propaństwowe i prospołeczne – powiedział prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

Na koniec wrócił do refleksji Aleksandra Mogilnickiego, który twierdził, że istnieje związek i wzajemne oddziaływanie między wysokim poziomem moralnym i zawodowym sędziów a poziomem zawodowym i moralnym adwokatów. – To dla nas, sędziów i adwokatów, zobowiązanie do troski o wysoki poziom zawodowy i moralny. – mówił adw. Trela. – Wierzę, że razem, sędziowie i adwokaci, obronimy demokrację.

W konferencji, podzielonej na część historyczną oraz panel dyskusyjny, wzięli udział: prof. Adam Strzembosz, adw. Stanisław Rymar, prof. Andrzej Friszke, SSN Teresa Flemig – Kulesza, adw. Krzysztof Sępiński, adw. Ewa Milewska – Celińska, adw. Henryk Romańczuk, adw. Michał Wawrykiewicz.

Konferencję przygotowali: Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy, Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie, Stowarzyszenie Sędziów JUSTITIA, Stowarzyszenie Sędziów THEMIS i Uniwersytet Warszawski.

